

Planinska zveza Slovenije

120 let zgodovine in za stoletje načrtov

Urednik Planinskega vestnika **Vladimir Habjan** pravi, da se prve številke, ki jo je prebral, ne spomni več, da pa je rasel skupaj z revijo, saj je bil nanjo naročen že oče, ki je bil aktiven predvsem na področju varovanja narave. »Pozneje sem se nanj naročil tudi sam. Takrat sem ga začel redno prebirati in brskati tudi po arhivih. Najbolj pa sem se mu posvetil v času, ko sem se pripravljaj na urednikovanje in sem sistematično prelistal vse letnike ter mnogo starih člankov še enkrat prebral,« je povedal Vladimir Habjan, s katerim smo se pogovarjali ob neverjetni 120-letnici te planinske publikacije.

Ste si takrat mislili, da boste čez leta to revijo urejali?

Kje pa, tega si nisem predstavljal nikoli. Sem pa sodeloval s predhodnim urednikom, novinarjem Marjanom Rztresnom, ki sem mu nosil svoje članke in fotografije, v nekem obdobju pa sem se mu tudi ponudil, da bi me sprejel v uredniško ekipo, ki pa v praksi ni delovala. Mene je namreč uredniško delo zanimalo že takrat in sem si tako želel pridobiti izkušnje. Po izidu moje prve knjige ter po več objavah v Planinskem vestniku in še nekaterih drugih revijah pa sem nepričakovano dobil vabilo vodstva Planinske zveze. Tema sestanka me je res šokirala: bilo je vabilo za urednika Vestnika. Časa za odločitev sem imel en teden, a že takoj sem vedel, da take ponudbe ne smem zavrniti. Tako sem postal osmi urednik po vrsti. Začetna leta so bila težka, po več kot desetletju pa smo že uigrana ekipa, ki se že pomlaja.

Še hranite v uredništvu prvo številko, ki je izšla pred 120 leti?

Na Planinski zvezi, ki je izdajatelj, so shranjeni vezani letniki vseh dosedanjih izdaj, tudi prva. Precej publikacij so pred leti zaradi stiske s prostorom prenesli v Mesno knjižnico Ljubljana.

Nastanku Planinskega vestnika je najbrž botrovalo več vzrokov – od domoljubja do potrebe po strokovni publikaciji.

Razlogov za začetek izhajanja je bilo več, verjetno pa je bil najmočnejši motiv prebujanje narodne zavesti, saj so Nemci segali po naših gorah. Drugi razlog je bila potreba po glasilu, ki bi bralcu ponudilo splošne informacije, uporabne nasvete ter ga seznanjalo z delovanjem planinske organizacije. Pozneje je imelo glasilo oziroma revija v različnih zgodovinskih obdobjih različen pomen in poslanstvo.

Se lahko na kratko sprehodite prek nekaterih pomembnih dogodkov, mejnikov v življenju Planinskega vestnika?

Mejniki so lahko zgodovinski: pred prvo svetovno vojno, med vojnami, po drugi svetovni vojni, po osamosvojitvi Slovenije. Lahko so mejniki obdobja urednikovanja urednikov. Teh je bilo v 120 letih zgolj osem, pri čemer beleži največ letnikov Tine Orel, kar trideset. Mejniki bi lahko bile tudi barve, od leta 2001 je revija v barvni tehniki, pa tudi format, saj ga je naše uredništvo leta 2010 povečalo na približno velikost A4. Pred tem je bil manjši, takšne velikosti kot je na primer National Geographic.

V kolikšni nakladi izhaja danes?

Zadnja leta je izhajal v nakladi dobrih 6000 izvodov, vendar bo letos zagotovo prišlo do zmanjšanja. Vzrok je odločitev **Planinske zveze**, da naročnina ne bo več del članarine. To bo po naših predvidevanjih pomenilo osip za vsaj tisoč do dva

Koliko čas imate kot alpinist in gorski reševalec za hojo v hribe za lastno dušo?

Vedno več, saj pri alpinistični šoli pomagam le še občasno, reševalnih intervencij pa je kakšno leto več, kakšno pa tudi mani.

Kje ste bili nazadnje? Kateri vrh je 'padel' oziroma katera stena?

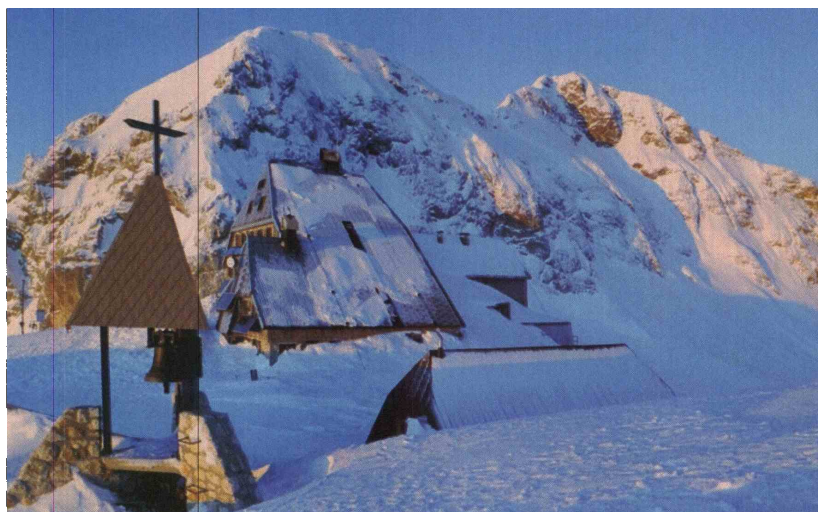
Zadnji vrh je bil Zadnjiški Ozebnik, dvatisočak v Trenti, in to v snegu. Bolj za kondicijo kot za kaj drugega. Je bil pa prekrasen dan in odličen razgled. Zadnja stena je pozno jeseni, že malce v snegu, padla v dolini Belega potoka v Zahodnih Julijcih, ko sem splezal Vzhodno rampo v Krniški špici, sestopil pa po isti smeri s spusti po vrvi. Kot aktivni gorski reševalec moraš biti v stalni fizični in psihični pripravljenosti.

Projekt planinske vasi

V okviru sejma Alpe-Adria **Planinska zveza Slovenije** vabi na predstavitev primera dobre prakse pri uresničevanju določil Alpske konvencije na področju turizma. Predstavitev avstrijskega projekta Planinske vasi bo v četrtek, 29. januarja, ob 13. uri v dvorani Povodni mož na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Projekt, ki ga bosta predstavila Christina Schwann in Roland Kals, je v Avstriji vzbudil veliko zanimanja in je danes vanj vključenih že več kot dvajset gorskih vasi. Zaradi pozitivnega odmeva se zanj zanimajo tudi na Bavarskem, v manjšem obsegu pa so se že vključili tudi na Južnem Tirolskem v Italiji. Izjemno uspešen primer dobre prakse želi **Planinska zveza Slovenije** podrobneje predstaviti tudi v Sloveniji, saj ocenjuje, da imamo pri nas na tem področju velik potencial.

Avstrijska **planinska zveza** je v Avstriji eden izmed najpomembnejših dejavnikov turizma v alpskem prostoru, ki si nenehno prizadeva, da bi pri razvoju gorskih območij dosledno upoštevali vsebine protokola Turizem Alpske konvencije, predvsem da bi v večji meri dajali prednost kakovosti razvoja pred masovnim turizmom.

Skupaj z avstrijskim zveznim ministrstvom za kmetijstvo, vode in okolje je Avstrijska **planinska zveza** vzpostavila projekt Planinske vasi. Ta pod pokroviteljstvom Alpske konvencije v krajih s planinsko tradicijo razvija trajnostne oblike turizma v skladu z naravnimi danostmi, vaško kulturo in kompetencami na področju planinske dejavnosti. Vse to seveda v te kraje privablja številne pohodnike, plezalce, planince, turne smučarje in druge, ki za svoje dejavnosti ne potrebujejo veliko turistične infrastrukture. Po posebnih kriterijih izbrane gorske vasi, ki so vključene v ta projekt, so jedro trajnostnega razvoja turizma, ki lahko – skladno z naravnimi danostmi in lokalnimi vrednotami na področju kulture in okolja – ponudi visokokakovostno storitev za ciljno skupino turistov. Dejavnost teh gorskih središč temelji na samoodgovornosti in suverenosti ter odgovornem odnosu – tako prebivalcev kot gostov – do gora

tisoč naročnikov, natančnejše številke pa bodo znane šele po nekaj mesecih.

Katere so bile glavne teme zadnjih nekaj števil?

Vsak mesec v temi meseca v več člankih predstavimo določeno planinsko tematiko. Januarja smo pisali o Slovenski šoli v Nepal, natančneje v Manangu, za gradnjo katere je dal pobudo legendarni Aleš Kunaver. Decembra je bila tema miti in legende v gorah, pisali smo na primer o Bohinjskem trikotniku, kjer so se dogajale nepojasnjene nesreče. Novembra so bile tema živali naših gor. Lani smo pisali še o alpinističnih šolah, endemičnem cvetju slovenskih gor, o na novo odkritih zgodovinskih dejstvih vojašnice pod Triglavom, o geologiji Alp, nacionalnem boju, ki se je nekoč dogajal v naših gorah, o zdravilnih gorskih rastlinah, visokogorskih jezerih, Drenovcih in planinskih znamenjih. Kar pestra paleta tem.

Kaj obetate naročnikom letos, ob 120. obletnici revije?

Žal ne bo tako slovesno kot pred desetimi leti, ko smo imeli v Cankarjevem domu slovesno akademijo. Izdali smo novo naročilnico, pripravljamo prenovljeno zloženko, plakat in devet panojev, pingvinov, kot jim rečemo, na katerih bo s krajšimi besedili in slikovnim materialom predstavljena vsebina revije. To razstavo bomo potem selili po Sloveniji. V začetku februarja bomo v Slovenskem planinskem muzeju pripravili okroglo mizo, na kateri bodo zanimivi sogovorniki izpostavili vlogo revije v slovenskem kulturnem prostoru. V februarški izdaji revije bo tema meseca daljši članek, kjer smo povzeli zgodovino revije. Tako kot vsa leta doslej pa bomo seveda tudi to leto skrbeli za vedno nove zanimive teme, pogovore, predstavitve gora in drugo vsebino, s katero vedno znova presenečamo naše bralce. vav